

Observatoriul este de două ori în săptămână, Miercuri și Sâmbătă.

Pretului

pentru Sibiu pe 1 anu întregu 7 fl., pe 6 luni 3 fl. 50 cr., dusa la casa cu 1 fl. mai multu pe anu; — trimisu cu post'a în lăintrulu monarhieii pe 1 anu întregu 8 fl., pe 6 luni 4 fl. — În străinatate pe 1 anu 10 fl. s'eu 22 franci, pe 6 luni 5 fl. s'eu 11 franci. — Numeri singuratici se dau câte cu 10 cr.

OBSERVATORIULU

Diariu politicu, national-economicu și literariu.

Anulu III.

Ori-ce inserate,

se platescu pe serie s'eu linia, cu litere merunte garmondu, la prim'a publicare câte 7 cr., la a dou'a și a trei'a câte 6 cr. v. a. și preste aceea 30 cr. de timbru la tesanrulu publicu.

Prenumeratiunile se potu face în modulu celu mai usioru prin assemnatiunile postei statului, adressate de a dreptulu la Redactiunea Diariului

„Observatoriulu“ în Sibiu.

Nr. 13.

— Sibiu, Mercuri 13/25 Februaru. —

1880.

Legile agrarie și executarea lor în Transilvani'a.

(Urmare și fine.)

Ordinatieuna ministeriale din 6 Maiu 1872 privitoare la regularea referintieloru de posesiune în Transilvani'a, în §. 55, partea a dou'a cuprinde următoarele: „A kiosztási újföldkönyv és térrajz a 37 és 38 §-oknak hitelesitetnek, a minek megtörténté után ha az eljárás ellen semmi észrevétel nem adatott bé, a felek biroilag vezetettnek a birtokba.“

Acésta dispositiune a displacutu acelora, carii necurmatu urzescu la planuri viclene în contra poporului, mai alesu din cauza, fiindcă acelu §. erá cea mai mare pedeca în contra abuseriloru; dar' feudalii nostri nu se multumescu cu legi drepte, ci cauta legi absurde, defectuóse, ori cu doue întiesuri, pentru că se le exploatedie în folosulu loru. Asia citatulu §. s'a înlocuitu cu altulu în 12 Februaru 1874, care concede predarea locurilor — pe bas'a planului autenticatu, în posesiunea partiloru, ori ce exceptiune s'ar fi facutu în contra procedurii. Ori-ce abuseri s'au comis cu ocasiunea executarei planului de împartire, ori câtu de reu se fia acelu planu, predarea totu se póte face, éra asupra exceptiuniloru facute în contra procedurii, conformu §-ului 56 alu ordinatiunei ministeriale din 6 Maiu 1872 tribunalele decidu mai tardiu, dacă predarea a fostu legale ori nu.

Va se dica, mai antaiu iti ia mosi'a și partea din pasiune și le dá altuia, și tribunalulu numai dupa aceea aduce decisiune, dacă acésta s'a facutu pe calea legeri s'eu nu; cu alte cuvinte: „mai antaiu spendiura'lu, și apoi fa'i judecat'a!“

Nu se cere alta decâtu unu zelu prea mare din partea judecatoriului esmisu pentru urgent'a ducere în deplinire a commassatiunei, necalificarea s'eu maliti'a ingineriului operatoriu și întielegerea s'eu tovarasi'a acestuia cu inginerulu autenticatoriu, pentru că se se comita abuseri strigátore la ceriu și se se faca poporului daune nereparabile.

Va observá cineva la locul acésta, că operatulu trebuie se fia înainte de predare autenticatu prin altu ingineriu, prin urmare nu póte avea locu

presupunerea, cumcă unu operatu reu se póte autentica. Asia ar fi se fia, dacă n'amu avea exemple triste despre contrariu. Trebuie se scimu înainte de tóte, că adi autentica A. operatulu lui B., máne póimane autentica B. pe alu lui A. (Onóre exceptiuniloru.) De unde usioru se vede, că servitiulu astépta contra-servitiu, éra partidele remanu totu-deauna pacalite.

Unu casu scandalosu întemplatu nu de multu, va demonstra pe deplinu assertiunile nóstre.

În comun'a Teiusiu, din 12—19 Martiu 1877 s'a încercatulu planulu de împartire în caus'a commassatiunei și a segregatiunei, dar' atátea erori s'a aflatu în acelu planu, în câtu chiaru dupa opiniunea ingineriului autenticatoriu, au trebuitu se se dea îndaraptu spre îndreptarea eroriloru comisse. În urm'a acestora în 19 Martiu posesorii din Teiusiu au tinutu o adunare, în care s'a decisu, că se se dea operatulu îndaraptu ingineriului operatoriu de până aci, cu acea adaogere, că multu în 4 luni de dile se prelucre planulu, conformu sententiei și se îndrepte tóte gresielele. Despre acésta s'a încunoscintiatu judele esmisu prin trimiterea protocolului subscrisu de presiedintele adunarei și de mai multi possessori, precum și de inpoternicitulu granitiariloru și alu fostiloru iobagi.

În diu'a urmátore, adeca în 20 Martiu 1877 patru possessori din Teiusiu cu unu micu tiranu în frunte (7 szilvafa nemes ember) pasiescu la invoire pentru îndreptarea planului, cu unu aventurariu, care au fostu denumitu în Teiusiu de ingineriu autenticatoriu și care înainte cu o di-în adunarea din 19 a declaratulu, că planulu din cestiune nici în 3 luni de dile nu se póte îndreptá. Pe bas'a acestei invoiri, noulu ingineriu operatoriu Riesenberger Raymund erá tocmitu și obligatu, că pentru remuneratiune de 1600 fl. se îndrepte planulu asia, că în 15 Aprilie 1877 se se póta începe transpositiunea. Tribunalulu primí de bani buní contractulu încheietu cu Riesenberger și prin resolutiunea Nr. 3798—1877 face cunoscutu, cumcă din 27 Martiu încependu, operatele voru fi puse pro oculatiune, și că diu'a de 10 Aprilie e defipta pentru autenticarea acelora.

Dar' operatele nu numai că în 27 Martiu nu

au fostu puse pro oculatiune, ci nici în 10 Aprilie nu au fostu gata. Judele esmisu a vediatu că operatele nu sunt gata, că nu se potu pune pro oculatiune, că sunt pline de gresieli, că fostii granitieri și iobagi se pagubescu fôrte tare; cu tóte acestea a decisu predarea pe bas'a aceloru operate defectuóse.

În 15 Aprilie 1877 până nóptea la 11 óre s'au dictatu la protocolu reclamarile, dar' acestea prin inginerulu autenticatoriu nu s'au cercetatulu, din contra s'a luatulu protocolu parerea ingineriului autenticatoriu, cumcă operatele sunt bune. Cu acésta ocasiune inpoternicitulu granitiariloru și alu fostiloru iobagi s'a rogatu cá se nu se autentice operatele, până nu se voru mesurá celu puçinu 6 parcele reclamate. În alta di s'au mesuratu câteva table și s'au aflatulu defectuóse; despre acésta inse nici amintire nu s'a facutu la protocolu, inse și judele esmisu s'a bolnavitu și a plecatu la Alb'a-Juli'a.

În locul lui a tramisu tribunalulu pe altu judecatoriu pentru continuarea operatiuniloru de commassatiune. Acesta sosindu în 17 Aprilie, fara se se convinga despre bunatatea operatelor, fara cá se cercetedie parcelele reclamate, și înainte de a se fi gatitu planulu de împartire, provóca pe inginerulu autenticatoriu, cá se autentice operatele, dacă le afla bune. Abonyi Béla a și autenticatu operatele.

Autenticarea fu defectuósa, fiindcă földkönyv (catastrulu) constá din 3 parti și clausul'a de autenticare numai pe cea din urma s'a însemnatulu, éra summaria nu erá de locu. Consignatiunea despre pascuatiune n'a fostu subscrisa de nime, nici autenticata.

În 18 Aprilie într'o di de térgu, a esitu comisiunea în faci'a locului cu 14 gendarmi și s'a apucatu de predarea aceloru locuri în posesiune, care erau destinate pentru cei cu câte o „tabla“.

Aici au datulu comisiunea peste o mare greutate, de óre-ce vreo 10—12 insi, a caroru tabla s'eu competentia se aflá langa drumulu tiei, nu aveau de locu drumu, cá se póta merge la locurile lor. Din ceva calculu ascunsu, înainte de finirea predarei începute pentru cei cu câte o tabla, co-

Foisiór a „Observatoriului“.

Curagiulu și Patriotismulu Romaniloru din 1844.

Se scie că Russi'a cautá inca de multu mijloculu prin care i s'ar fi legitimatu amesteculu în afacerile interne ale României. Astfeliu, în anulu 1844, tramisese în Bucuresci pe unu anume Trandafirof cu propunerea către gubernu de a i-se dá dreptulu se exploatedie tóte minele ce va deschide în Români'a cu lucratori russi, adusi într'adinsu, éra profitulu se'lu împartia cu noi.

De si materialicesce acésta propunere erá în aparintia folositoare pentru tíera, inse, din punctulu de vedere politicu erá funesta, că-ci, indata ce Trandafirof ar fi avutu dreptulu se lucrede minele cu russi, tíer'a ar fi fostu nu numai colonisata de densii, dara s'ar fi datu Russiei și dreptulu de a se amestecá în afacerile nóstre interióre.

Russi'a erá omnipotentá atunci în principate. Bibescu, care domnia, nu avea curagiulu se se opuna acestei propuneri. Supuse dara proiectulu încuviintiareii obstescei adunari. Press'a fiindu încatenata, nimeni nu cutediá se arate prin publicitate pericolulu ce amenintiá natiunea, deca se va primi propunerea russésca. Atunci Eliadu Radulescu, care priveghiá cá o sentinela tóte misicările inamicului, dete alarma prin fabul'a Macésulu și florile.

Câtev-a sute de manuscrise se împartira în capitala și cetirea acestei fabule produse asia de mare sensatiune, în câtu desteptá pe Romani și i hotari se aiba curagiulu de a se opune planuriloru russesei, respingéndu propunerea lui Trandafirof.

Prin patriotismulu romaniloru de atunci, tíer'a scapá de pericolu.

Gandindu-se cine-va la epoc'a din 1844, candu poterile straine cunosceau prea puçinu înportant'a geografica și politica a principatelor, spre a le

dá totu ajutoriulu în contra Russiei, care dictá aci, se mira și admira patriotismulu romaniloru din acele timpuri grele.

De aceea si noi credemu oportunu a reaminti acele evenimente, spre a le avé în vedere reprezentantii natiunii din corpurile legiutóre, cá se cunósca cum parintii nostri sciau se apere interesele patriei și esistenti'a nationalitatii în momentele cele mai critice.

Oprindu-ne aci cu reflesiunile nóstre, se publicamu și fabul'a *Macésulu și florile*.

I. I. Heliade Radulescu.

Macésulu și florile.*)

Unu macésiu, ghimposu, selbatecu
De prin locuri departate,
Nodurosulu, rîiosulu, iernaticulu,
Smulsulu de crivete turbate,
Aruncatu într'o gradina,
Avutulu, roditóre,
Vrea se prindia radecina
Între flori miroșitóre.
Piru**) avea pe langa sine,
Buruiana blastemata,
Ce se 'ntinde 'n mii de vine
Încelestata, întiesata,
Si terenu 'ntielenesce,
Ilu usuca si-ilu stirpesce,
Stinge nemulu d'ori-ce flóre,
Suge suculu din livele:
Fructulu, legumulu, abea vede
Muncitoriulu cu sudóre.

Astea toti le sciu pré bine,
Dêru macésiu 'i maracine,
Sciti că nu e de vr'o mana.
Speculá dêru intru sine

*) Macésulu erá Trandafirof, éra florile Romanii.

**) Pirulu erau russii.

Se'si dé nume cu pomana,
(Că-ci la densulu suvenire,
Va se dica pomenire).
Dise dêru cá e de viti'a
Trandafiriloru faimosi,
Se se bucare leliti'a
Si flacaii nasurosi.
Îngamfatu de-a lui marime,
Cá unu semnu de nobilime
Că se trage de la nóda
Si că simte, patimesce,
La folosu obstecu gandesce,
Isi puse s'unu of în códa
Nodurosulu maracine,
Si crediú ca'i stá prea bine.

Of! încóce, of! incolu,
Of! gradin'a resuná.
Floricele curiósé
Una p'alta se 'ntrebá:
— Trandafiru se fia, lele?
— Nu e trandafiru, surata!
— Vai de noi de floricele!
— Ce-o mai fi de noi, cumnata?
— E macésiu, luá-l-ar Naib'a
Viorelele strigara,
E semnu reu cá scaiulu, sgaiba!
E selbatacia 'n tíera.
— „Surori bune, dumnévóstra
Nu ve temeti, suratiele:
Rugii, noi, din firea nóstra,
Si noi facemu floricele!
Sunt d'o lege 'n asta tíera
De Domnulu blagoslovita,
La sporu mare ve invita
Viti'a mea de din afara
— „Mei macésie, mei macésie,
Mei spióne, mai ploscasie,
Da-ne pace si te cara:
Du-te dracului din tíera.

missiunea după amiezii a trecut în partea de hotar destinată pentru cei cu 3 table. Aici înse comisiunea dete peste alta greutate, că semnele, sindilele, gropile asediate între metele singularilor nu s'au aflat în linia dreaptă conform mapei. Vredu comisiunea se îndrepte metele (miediunile) în natură, după mappă, înpoternicitul poporului s'a adresat către gendarmi și către pretor (subprefect, solgabirau), trăgându-le luarea aminte la ceea ce voia se facă comisiunea și rogându-i că la timpul său se fie martori despre toate înpregiurările acestea.

În urmă acestui incident s'a suspendat transpozițiunea.

În ziua următoare, adică în 19 Aprilie, comisiunea din nou a esut la față locul pentru continuarea predării, dară nici acum n'a succedut predarea, fiindcă tabelele tăiate în natură nu se potriveau de loc cu mappă, și așa s'au întors în oraș, și judele emis a plecat la Alb'a-Jul'i'a, fără nici-un rezultat.

Tot la locul mai sus arătat s'a mai tentat în 20 Aprilie predarea, dară fără rezultat. În 21 s'a continuat predarea în alte părți ale hotarului, înse cu mare greutate a putut comisiunea înaintă cu lucrările, fiindcă operatul reu și de nemica le stă în cale la totu pasiul. Totu așa s'a întemplat și în zilele următoare, până în 28 Aprilie. În 29 pretorul oprește prin sunetul tobei pe teiusieni din locurile comune, de și tablă nouă destinată pentru pasiune și a 3-a parte din arături, încă nu erau predate, nici arătate.

În ziua această după amiezii, de și eră dominec'a, s'a continuat predarea, cu care ocaziune s'au descoperit mai multe falsificări comise de ingineri, și adică în o tablă a fostilor iobagi ai baronului Kemeny Laszlo, Popp Gavrilă și Velceanu Nicolae li s'au arătat spre predare atari parcele, cari cu ocaziunea autentificării nu vinu de loc însemnate acolo. Totu atunci s'a observat, că locul lui Munteanu Achim în natură nu se afla acolo, unde e indicat pe mappă.

În 30 Aprilie s'a combinat predarea în locul așa numit „Serbesci”. Aici s'a designat pentru Velceanu o a două tablă, care cu ocaziunea autentificării n'a existat.

După amiezii s'a continuat predarea la drumul Coslărdului, unde pe unu semn de miediună stă scris numele lui Velceanu, care totu acolo s'a aflat și cu ocaziunea autentificării, înse din mappă s'a sters numele lui Velceanu și s'a scris cu ceruă neagră numele lui Moldovanu Alexă.

În 1, 2 și 3 Mai s'a continuat predarea, cu care ocaziune s'au descoperit din nou mai multe falsificări așa, în cătu mai mulți teiusieni au fost siliti se facă arături criminale la tribunalul din Alb'a-Jul'i'a, în contra inginerului Riesenberger Raymund pentru falsificări. Această arătură criminală în cătu scim, n'a avut nici-un rezultat!

Judecatoriul emis a încunoscintiatu despre

tote acestea pe tribunalul prin telegrafu, dară predarea totuși s'a continuat pe has'a operatelor falsificate!

S'a descoperit mai de parte, cumcă în partea hotarului de către Stremțiu o parcelă mare, care a fost a lui Nagy Sandor, a remas fără domnu, cu care ocaziune inginerul maniosu a ruptu acea parte din mappă, unde eră indicată această parcelă.

Mai departe s'a observat, că una serie întreaga de pământuri e cu 13 și una alta cu 4 stangini mai scurta, de cum sunt acelea însemnate în catastru și în mappă.

Înainte de predare, teiusianii aduseră unu om de specialitate din Sibiu și mai tardiu altul din comună Najlacu, cari măsurându mai multe table domnesci și de ale fostilor iobagi și granitari, se convinseră pe deplin, că se potu constată mai multe înșelățiuni.

Șciamu adică, că tablă școlii romanesci e mai mică și a popei reformatu mai mare. Se știa și atata, că mai toate tablele domnesci sunt mai mari și ale saracilor mai mici de cum aru trebui se fie.

La toate acestea facuram atentu pe judele emis și despre toate abuzurile observate și constatate cu ocaziunea acestei predări scandalose încunoscintiamu pe ministrul de justiție și pe cel de interne, rogându-i pe ambii se nu permită a se face atata nedreptate. În urmă se făcu și excepțiune în contra competenței forului, fiindu prezidintele tribunalului interesat. Dară cu toate acestea predarea se făcu și teiusianii remasera fără șmanatura de primăvară și o parte mare fără șmanatura de cucurudiu; eră daunele cauzate prin înșelățiunile comise din partea inginerului, și altele provenitoare din planul cel reu și contrariu regulilor economiei, nu s'au putut pe atunci nici calculă.

Teiusienii dedați a luptă pentru patria și tronul, nu parasira luptă nici pentru existența proprie și pentru moșiile pe care le castigă ei, parintii și moșii lor cu sangele versat în sute de batalii.

Îndată după predarea făcută, teiusienii trimiseră o deputațiune din sinul lor la Pest'a, că se midilocșca delegarea altui tribunal.

Ar fi de mare interesu a cunoșce de amăruntul activitatea acestei deputațiuni, care avendu de ajutoriu pe unu barbatu de statu romanu din Pest'a, potu informa atatu pe ministrul de justiție cătu și pe referente despre scandalul comis în Teiusiu. Partea contrară încă lucră cu toate puterile, dară mai multu în umbră nopții decâtu la lumină dilei, pentru susținerea intactă a făt-frumosului lor.

În fine delegațiunea se castigă; în locul tribunalului din Alb'a-Jul'i'a se delegă cel din Turd'a. Tribunalul delegat înainte de toate luă la reviziune prin unu ingineru pricepetoriu operatele din Teiusiu. Aci urmădă parerea acestui pricepetoriu,

din care ve veti convinge, cumcă inginerul operatoriu a lucrată că unu pasia turcescu, după placul său, în contra legii, a sentinței și a planului de împărțire. Parerea pricepetoriului Kern a constatat peste una sută de abateri dela judecătura și dela planul de împărțire. Între altele multe se constată, că familiă Lugosianu nu și-a capatat de loc competența; asemenea n'au capatat nici cei cu locuri interne competenți din pasiune. Se adevărește cumcă unii au capatat mai multu, alții mai puțin decum au fostu competenți lor.

În tablele seniorilor feudali s'au aflat 81 de jugere (pogone) mai multu de cătu li s'au cvenit lor.

Și pe acestu operat ilu autentifică domnul Abonyi Bela! Adică elu a disu: „Măsurările sunt drepte, împărțirea e conformă cu sentința; eră tablele noue atatu în privința cantității cătu și a calității, întru toate corespundu cu tablele vechi.”

Se termină cu acestu casu odios. — Tribunalul delegat n'a aprobatu predarea făcută în 1877, ci a restaurat pe teiusieni în posesiunea locurilor celor vechi.

Turd'a, în Febr. 1880.

Perseveranța în opiniunile politice.

„Kelet” (Orientul) diariu gubernamental din Clusiu, în Nr. 40 mai adresă unu articolu primu Observatoriului, pe care creduseră că a binevoitu a-lu uită după cele două procese de presă, pe candu își descoperise parerea sa de reu, pentru-că nu am ajunsă langă Milețiu. Astă-dată „Kelet” admiră constantia și perseverența lui Baritiu pe o lungă serie de ani, pe langă opiniunile sale nationali-politice, se întielege înse că i le și condamnă totu-odată! nutrește înse speranța, că după ce densul a invitat mai deunadi pe romani că se și plătescă inopozitele directe în tota regulă, pentru-că la timpul său se știa curat, căți romani esu cu censul de 8 fl. 40 cr., — acesta ar fi unu semn bun, căci de și nu se va poci Baritiu, se voru întorče înse ceilalți romani din ratacirea lor și nu voru mai crede nici în imperatul Austriei, nici în marele principe alu Transilvaniei, nici în dietă acestei țeri, nici în parlamentu centrale din Vien'a, ci voru alergă cu totii numai la dietă din Budapeșt'a, pe care Baritiu o năga (?).

Declinam delă noi atatu onora de a fi laudat, cătu și de a fi defaimat de către acea clasă de omni dela Clusiu și Budapeșt'a, cari de 17 ani încôpă, adică dela 1863 ori-candă audira, că se prepară conferenție de concertațiuni și întielegere între barbati fruntași romani și magiari, totudeauna sbieră din respoteri, că nu care cumva barbati de statu magiari se stea de vorba cu noi romani, de frică că se nu și înșiele romani, adică precum dicea și vreo trei patru fanatici de ai noștri, cu pușina varianta, că nu cumva magiarii se cumpere

Esti unu proclatu maracine,
Nu ne-adiți tu vre unu bine.
Pirulu ala e rea piésă!
Unde-apuca se 'ncuibésă
Baga nasulu, sfredelesce,
Sapa loculu, gauresce.
Da-ne pace și te cara:
Du-te dracului din țiera!“

Intr'acestea, éta vine
Gradinariulu *) se asiedie
Binisoru pe maracine
Și 'ntre flori se'lu incuibedie.
— „Nene, tata gradinare,
Ia gandesce-te mai bine
La primejdi'a cea mare
Ce-o se faci c'unu maracine!“
Floricelele strigara
Și ferbinte se rugara:
„Ia astupa acea grôpa!
Dă la ciore pe roscatulu
Că ai se ne tragi pecatulu
Vin' mai bine de ne-adapa.“
— „N'auditi? Taca-ve gur'a!“
Striga omulu suparat,
„Mie 'mi trebuie resura:
Voi nu sciti a tîne sfatu.
E obrasnicia mare
Se'mi diceti curat s'anume:
„Grôpa-astupa, gradinare,
„Dă la draculu pe roscatulu!“
„Mi-e rusine și de lume
Se'mi strigati că tragi pecatulu
Candă eu iern'a, totă v'er'a
Di și nôpte asudesu
Se v'adapu, se ve lucrésu,
Cătu m'a obositu pover'a.
Eu voiescu obstesculu bine
S'a gradinei avutia;
Eu sciu și din maracine

Se scoti flori cu maiestria!
Altoi-voiu eu resur'a
Totu cu rose frantiusesci,
Trandafiri imperatesci,
Se ve taca voue gur'a!“
— „Nene, tata gradinare,
Vedi primejdi'a cea mare.
D'ar fi trandafiru, totu merge,
Ci vedemu ghimpôse verge
S'acelu of grozavu din còda
Ce cu trandafiri se 'nòda!....
Totu mai multe șcie satulu:
E sentimental, spurcatulu.
S'oftatur'a lui reu pute,
C'omu merge din bute în bute.
Nu vedi pirulu ce ne-adițe,
N'ar mai apucă s'apuce!
E o prôsta buriana,
Ce se 'ntinde pe poiana,
Se prascesce în gradina,
Ne stinge din radicina.
Ce'ti veni cu avuti'a?
Lasa 'ncolo maiestri'a,
Corcitur'a, altoirea,
Că totu lucru 'și are firea:
Macésulu e maracine,
Ciomagosu și plinu de spine:
Flòrea este éras flòre,
Ce dă spirtu, éru nu duhòre.
Pune-o în peptu, în capu, pe mésa;
Maracini nu pune în casa.
Vorb'a șcii de la parinti,
Lacrimi varsam ferbinti.
Noi scimu rîvn'a infocata,
Șcimă sudòrea laudata:
Pretium sciinti'a mare,
Nene, tata gradinare.
Ci macésulu e ispita,
E șmentia de galcêva,
De dihania cumplita!
Vai de noi și d'a ta slava!
Țipa-lu peste gardu afara:

Mérga Dracului din țiera.“
— „Floriloru, taceti acolo,
Că ve dau cu sap'a 'n capu;
Am facutu odată grôp'a,
S'acum cinstea voue se'mi scapu.
Ce-am facutu nu se desface:
Pan' acum nu s'a mai datu
Gradinari se cêra sfatu
De la flori. Ci dati-mi pace!“
Gradinariulu, i ostenitu
De atata gira multa,
Sap'a ia, nu mai asculta,
Și s'apuca de șaditu.
Candă totu ventulu de apusu *)
Face-o vijelia mare,
Unu virteju rotésa tare,
Și macésulu sbòra susu!
Peste capu 'ti-lu invertesce,
Ametitu ti-lu resucesce
În bucati ilu împartiesce
Și la dracu 'ti-lu trantesce!
Și 'n gradina pace buna,
Gradinariulu flori aduna:
Unulu sapa și lucrésa,
Altulu campulu înșmaltésa,
Unulu sapa și plivesce,
Altulu fructulu însutesce.

Gradinare, gradinare,
Vedi de piru a te ferî,
Că iti face munca mare!
Fugi de of cătu vei trai!
Floriloru, luati aminte:
Flori nevinovate fîti!
Nu pré cereti éru cuvinte,
Că nu 'n toate nemeriti!

(Din „Binele publicu.”)

*) Alusiune la revoluțiunea Franciei, ce se prepară și pe care autorulu cu două ani a predis'o.
Vedi psalmulu publicat în Curierulu de ambe sexe din 1846.

*) Gradinariu eră Bibescu.

pe romani cu bani. Asia fanaticii de o parte si de alta au presupusu despre barbatii lor fruntasi, că sunt sau gagauti, sau poltroni gura-casca, sau tradatori infami.

In epoc'a de facia stămu asia, că noi romanii scimu si cunoscemu foarte bine tôte planurile magiarilor relative la romani; ei din contra, fiindu-că nici-odata n'au voitu se stea seriosu de vorba cu romanii, nu cunosc mai multu din aspiratiunile romanilor, decâtu fabule scornite de spioni si re-negati, cum si fantasii de ale unoru baiati. Tóta press'a magiara si mai toti deputatii cu ministrii cu totu ori-candu e vorb'a de romani, ambla pipaindu si orbecandu pe intunerecu. Acêsta se le si fia partea, pre câtu tîmpu tînu ei mortisii la votulu de absoluta neîncredere.

Intr'unu punctu inse atinsu de noi deunadi nu are locu nici increderea nici neîncrederea, ci au se vorbêsca actele judecatoriesci. Acestu punctu este: infam'a defraudare a inopositoru directe, executarea a celorasi sume din spinarea a celorasi persône, de câte trei si patru ori pe anu, pâna candu au fostu ruinate cu totulu. Cautati la Banatu: dieci de mii au scoscu executorii in comitatele Carasiu et Severinu dela poporu si le-au bagatu in pungile lor. Investigatiunea nu s'a terminatu in acelea doue comitate, si éta că insusi ministrulu de finantie trimise in comitatulu Temisiórei enquetta de urgentia, care intr'unu singuru casu, ajutata de unu preotu romanescu, a si descoperitu cincidieci de furturi si spoliatiuni totu din inopositele directe. Apoi elusianii potu citi celu mai puçinu pe facare luna in diariile magiare casuri de processe criminale intentate la executori (portarei in Rom.), la subprefecti, cassari, controlori, cum si casuri de sinucideri, totu numai din cauza că scotu inopositele de câte 2—3 si 4 ori dela locuitori, dara nici nu inregistrédia sumele, nici le administra la statu.

Ce mai vreti? Aici in Sibii se afla unu advocatu, carele de doui ani încôce a datu in judecata pe 6 executori din doue comitate, pentru-că au insielatu si spoliatu pe locuitori. Doui din aceia nu'si asteptara sensenti'a, ci isi luara viéti'a; unii fusera condamnatu si altii se mai afla in cercetare criminale.

Asia dara fia vorb'a de censu electorale ori nu fia, dator'i a cea mai severa a pressei este a privighiá pre câtu nu pôte privighiá nici unu gubernu, că locuitorii se nu fia insielati, spoliati si asupriti. De aceea mai dicemu odata: Se ne platimu fia-care inopositele, se ne pastramu cu mare grija carticelele, se vedemu că sumele platite se se trêca indata in cartile publice. S'au vedutu destui omeni prosti cá ôiea platindu taxe si inoposite pe strada, pe drumu, că apoi dn. notariu ori dn. executoru nu va uitá, le va serie. Apoi se nu trimbitie diariile mereu la urechile locuitorilor?

Atátu e totu ce aveamu se respundemu lui „Kelet“. Ori-ce alte discussiuni de natura politica si nationale, in stadiulu in care amu ajunsu, ar fi numai tîmpu perdutu in vanu.

Din Banatu.

— Lugosiu Caransebesiu. (Continuare din Nr. 12).

Revolt'a din comun'a Dalboietiu. In noulu comitatu alu Severinului administratiunea avea si mai are caracteru provisoriu, totuodata discretionariu asia, că ori-ce opiniune, dorintia, propunere venita dela prefectura, se fia considerata cá ordinu, chiaru cá lege absoluta. Pausz ajunsu acuma vice comite, propune in comisiunea reprezentativa provisorie (consiliu municipale), cá poporatiunea din comitatu se'si rescumpere in bani a patr'a parte a dileloru de prestatiuni la lucrari publice si numai $\frac{3}{4}$ se le lucre in natura. Comisiunea — capu plecatu; dara se facu raportu la ministru, care confirmá acelu conclusu, inse numai sub conditiune, daca se voru invoii si comunele. Prea bine; dara Pausz nu suferi se se publice ordinulu ministrului; ci dete puru si simplu subprefectiloru porunca se incasasie sumele de rescumpararea partiei a 4-a din miiile de dile. Intr'aceea locuitorii totu aflasera pe sub mana, că ministrulu nu voiesce se li se faca nici-o sila, si cu logic'a lor tieranêsca disera curatu, că acelea dile se rescumpara cu bani numai cá se'i póta furá functionarii. Câteva comune documentara, că ele au prestatu pe acelu anu chiaru mai multe dile decâtu erá obligate. Cu tôte acestea, subprefectii le pusera executiuni si inca dupa manier'a turcêsca de odinóira. Asia in comun'a Prilipetiu subprefectulu luá boii dela doui sateni fruntasi, era pe ei i inchisera pâna candu nu va plati comun'a sum'a intrêga. Ceilalti sateni inse liberara pe cei doui cu forti'a. In Dalboietiu conflictulu fu mai tragicu, pentru-că satenii voindu a se apará de forti'a brutala, batura cumplitu pe subprefectu. Acêsta mica revolta fu apa la mor'a lui Pausz. Elu la momentu i dete caracteru de rebeliune dacoromanista; se intenta processu criminale si 80 de omeni fusera aruncati in temnitia pe tîmpu mai lungu sau mai scurtu, unii si pe câte 5 ani!

Fondulu granitiariloru. Multu se mai scris si pâna acuma despre acelu fondu alu granitiariloru banatieni, castigatu cu sange. In 2 Augustu 1877 se dete ordinu, că vechile obligatiuni ale fondului se se schimbe cu altele noue, si acêsta numai cá se se dea la câtiva functionari ocaziune de a rôde câte ceva si din acelu fondu. 12 mii de obligatiuni erá de innoitu. Notariulu publicu reg. avea dreptulu se le innoiesca; dara nu, că-ci Pausz le trase in cancelari'a comitatului, era apoi dete mandate de plata din acelasu fondu „pentru ostenel'a“ compliciloru sei, si anume la protofiscalulu Acatiu Csorba 1067 fl. 23 cr., protonotariulu Ilosvay 302 fl. 87 cr., comptabilulu Swoboda 264 fl., la unu copistu Sultanu Mándi i scôse ochii cu 16 fl., isi mai luá si Pausz 58 fl. 87 cr. bani de busdu-nariu; elu inse a mai luat taxu inca si dela partile debitóre, pe care inse nu le a mai scrisu nicairi, ci le a bagatu in punga.

In Caransebesiu. Doui cetatieni Ph. A. Müller si Nicolae Posa cutediasera a reclamá contra falsificari voturiloru la alegerile comunale. In locu se se fia in consideratiune protestele lor, Pausz si complicitii sei ii detera in criminalu, unde in prim'a instantia au si fostu condamnatu; dara in a dou'a si la curtea suprema au fostu acquitati „din cauza că acús'a nu avuse nici unu temei“; intr'aceea bietii ômeni au suferitu suparare, perdere de tîmpu si de castigu. Fiscalulu Csorba fusese datu de repetite-ori in criminalu, inse numai odata fu pedepsitu cu 200 fl.; celelalte fara-de legi i s'au trecut cu vederea, cum se pare, pentru marele meritu, că a conlucratu si elu a inchide dacoromanismulu in temnitia comitatului.

Diligenti'a functionariloru denumiti in comitatulu Severinului este caracterisata prin inpregiurarea, că Csorba pe langa lucrarile oficiose facea si pe avocatulu in mani'a toturor infruntariloru, era junele vice-notariu Bela Szende din 18 acte date lui spre a le lucrá, intr' unu anu intregu a terminatu si regulatu tocmu 2 di: doue. Acêsta descoperire a revostatu chiaru si pe dn. Ujfalussy. Ei, bine, ce erai se astepti dela unu domnisoru cá acela, mai multu de atáta?

Localulu comitatului se tnea cu chiria de 2600 fl. pe anu, care inse nu e platita de doui ani, pentru-că lui Pausz i'au mai trebuitu si acei 5200 fl. Acelasu Pausz a luat dela unu comerciantu din Caransebesiu 500 fl. mita, pentru-că se midiolocêsca desfiintarea accisului comunale; banii i'a papatu, accisulu a remasu in fiintia. Pausz a facutu specula chiaru si cu sigillele comunelor, luandu dela ficare câte 1 fl. mai multu si 12 cantarie de papusioiu (cucurudiu).

Totu Pausz a comandatu colecte pentru turcii raniti, era banii adunati ia tîntu pentru sine, precum a tîntu si colect'a de mai multe sute, facuta pentru monumentulu lui Deak.

Candu cu oprirea sinelor de cale ferata, destinate pentru Romani'a (1877), Pausz a luat dela liferanti 2500 fl., cá se murga la B.-Pest'a si se i scapa de acea napaste; nu i'a scapatu, dara banii i'a tîntu.

Preste tôte acestea, bani de ai statului si de ai comitatului, din fonduri, taxe, inoposite directe, bilete de venatu etc. etc. au defraudatu Pausz pâna la sum'a de 19.588 fl. 15¹/₂ cri. Chiaru si pe trei ministrii i'au insielatu cá se'i dea fia-care din portofoliulu seu, in sum'a totale preste 9000 fl. sub diverse preteste, intre care la loculu antaui figurá regulatu Dacoromanismulu si Panславismulu.

Joanu Pascu, subprefectulu de Bega. Acelu cartiaru si dilapidatoru se laudá, că elu nu se ajunge cu mai puçinu de 10 mii florini (25 mii franci) pe anu. In a. 1879 a esitu de doue-ori investigatiune contra lui; Pausz inse l'au aparatu din respoteri si a raportatu in susu, că totu ce s'a denuntiatu asupr'a lui sunt minciuni si calunnii. Asboth l'au atacatu din nou in adunarea gener. din 10 Oct.; Pausz si unu altu mi-sielu Diaconoviciu se ridicara cu furia in apararea lui Pascu; dara adunarea totu trimise o alta comisiune contra lui, care inse abia reusi estîmpu se scôtia la lumina 19,000 fl. bani publici defraudati; dara investigatiunea curge, si se crede că dela poporu a rapitu de 3 si 4 ori atáta.

Subprefectulu Biro dela Jam. Contra acestuia curgu investigatiunile dela 1877; dara Pausz au aparatu si pe acelu complice alu seu. Biro a jafuitu dela comun'a Jam 7900 fl. facêndu o casa, care se'i fia lui de residentia, era la hoti'a notariulu dela Ciuchiciu in suma de 4000 fl. este partasiu.

Indareptu la Lugosiu. In adunarea generale din 13 Febr. dupa debateri infocate se decise suspensiunea contabilelu Juncoviciu, darea in cercetare a toturor functionariloru municipali cu v.-comitele Ghica in frunte, tragerea la raspundere chiaru si a comite-lui supremu. Din decursulu acelei siedintie furtunose cunoscemu, că in fine inteligenti'a romana din Lugosiu si tîntu, si-a luat curagiulu de a participá la mersulu afaceriloru municipali cu mai multa caldura. Despre acêsta aflamu in „Desteptarea“ Nr. 7 acestea: „Dupa o debatare infocata carea a duratu dela 10 ore înainte amédi pâna la 3 ore dupa amédi, si la care a luat parte elit'a inteligentiei romane si a nume: Dn. Hatiegu, Bradiceanu, Besanu, Radulescu etc., s'a decisu cu majoritate de voturi la recomandarea dlui protonotariu L. Simonescu, a se primi propunerea comitetului permanentu: cá se se aléga o comisiune de investigatiune, carea se eruse persônele vinovate, cari aru fi a se trage la raspundere si pe acaroru avere privata daunele cauate se fia asigurate.

In acêsta comisiune s'au alesu de membrii dni Pattiansky, Liviu, Radulescu, Leitner Juliu, si Junculescu.

Dupa aceea dn. protonotariu Simonescu cetesce unu raportu alu dlui vice-comite, prin carele protosectorulu Juncoviciu se suspendésa. si cu acêsta se incheia siedintia.

Pre candu comunicamu acestea, cerculédia in tóta Ungari'a si pana in Transilvani'a carti de urmari-

rea lui Pausz si altoru functionari fugiti de fric'a pedepsei; intrêba inse tóta lumea cu dreptulu, pentru-ce i'au lasatu se fuga, candu i'au avutu asia dicundu in mana, si candu anume Pausz fugindu dela Caransebesiu la Lugosiu. era de acolo pe la Temisió'a la B.-Pest'a, pretotindeni a statu de vorba cu mai multi ômeni, era in capitala a petrecutu trei dile intregi la o dama, asteptandu cá ministrii se'i numere tôte sumele defraudate spre a le pune la locu, „pentru cá se nu se compromitta onórea magiara si ide'a de statu magiaru.“ Dupa trei dile de consultatiuni nocturne, dnii ministrii decisera a denegá talhariulu sumele cerute. Dam'a aflandu, factu lui Pausz ventu cá se se dea afundu, sau se o stérge la sanetós'a, deci candu veni politi'a la acea dama cá se'lu ridice, nu mai aflá nicairi pe ginerele dlui ministru. (Dupa „M. Ország“, „N. Pest. Journal“, „P. Napló“ etc.)

Numai daca ar fi de ajunsu, cu câte hotii se descoperira in nefericitulu Banatu; se vorbesce inse foarte tare, mai alesu in B.-Pest'a, cá au se mai urmedie alte revelatiuni de aceeasi natura din doue comitate, dela Banatu spre resaritu, unde mai tôte lucrurile mergu cá si in Banatu.

Recunoscerea independentiei Romaniei.

In „Romanulu“ de Sambata, 9 Februaru st. v. cetimu urmatórele:

„In siedintia de astadi a Camerei deputatiloru, d. ministru de esterne a comunicatu recunoscerea oficiala a independentiei Romaniei, de către Maiestatile Loru Regin'a Engliterei si Imperatulu Germaniei, precum si de către Republic'a Franciei. Acêsta comunicare a fostu primita de Adunare cu viui aplause.

D. vice-presiedinte G. Chitiu tîndu locul de presiedinte, in lips'a d-lui C. A. Rosetti de mai multe dile indispusu, a rostitu unu discursu, prin care a aretatu insemnatarea actului ce se indeplinesce astadi, actu care sanctionésa pe deplinu intrarea Romaniei, de dreptu si de faptu, in concertulu Statelor independente din Europ'a. D-sa a amintitu lupt'a cea mare ce a trebuitu se sustina Romani'a, lupta care astadi se recompensésa prin recunoscerea independentiei; terminandu a adaosu, că nou'a nóstra situatiune ne indatorésa inca si mai multu de a lucrá cu staruintia si intieptiune pentru desvoltarea si radicarea Statului romanu.

Cuvintele d-lui Chitiu au fostu salutate de Camera cu aplause entusiaste.

Totu astadi ministrulu plenipotentiaru alu Maiestatii Sale Reginei Marei Britanii, d. White, singurulu care a primitu dejá scrisorile sale de acreditare dela guvernulu seu, a fostu primitu in audientia solemnă de A. S. R. Domnitorulu, Caruia i-a prezentatu scrisorile, prin care este acreditatu cá tramisu estraordinariu si ministru plenipotentiaru alu Engliterei pe langa Curtea A. S. Regale.

In faci'a acestui mare actu indeplinitu trebuie se amutiésca vocile tuturoru cóbeloru si se nu s'audia, dela o margine pâna la alta a tieriei, de câtu unu strigatu unanimu de:

„Traiêsca Romani'a!“

Turci'a si Romani'a.

Cetimu in „La Turquie“ cu data de 11 Februaru:

„Eri, d. Dim. Brateanu, ministru plenipotentiaru alu Romaniei a avutu onórea de-a inmaná Sultanului, in audientia solemnă, marele cordonu alu Stelei Romaniei cu insemnele in briliante, pe care principele Carolu l'a conferitu M. S. I. precum si o scrisóre autografa a Altetiei Sale Regale.

La 1¹/₂ d. am. Ibrahim-Bey, introducétorulu ambasadioriloru, ajutorulu marelui maestru alu ceremoniiloru, a venitu la Legatiunea Romaniei, cu trei trasuri de gala ale Palatului, cá se ia pe ministru si personalulu seu, spre a i duce la Yildiz.

In cea de anteiu trasura au luat locu ministrulu si Ibrahim-Bey. Acea trasura erá precedata de doui cavasi ai Legatiunii si escortata de unu adjudantu calare si de patru ciausii de cavaleria.

In trasur'a a dou'a au luat locu d. Obedenariu, primu secretariu alu Legatiunei, si maiorulu Ismail Bey, adjutantulu Sultanului.

In trasur'a a trei'a s'au suitu d. Tarra, consulu, d. Lahaille, primu dragomanu, si d. Sordony, secretariu alu Legatiunei.

La sosire in Palatu, unu detasiamentu alu gardei imperiale a prezentatu armele ministrului. Trasurele s'au opritu inaintea scarei de onóre. Ministrulu au fostu primitu de Ex. S. Munir Efendi, marele maestru alu ceremoniiloru, care l'au introdusu in sal'a de asteptare, unde se aflau A. S. primulu ministru EEx. LL. marele maresialu alu Palatului, ministrulu afaceriloru straine, primulu siambelanu, primulu secretariu, precum si cas'a civila si militara a M. S. I.

Dupa câteva momente, reprezentantul M. S. R. Domnului Romaniei, introdus inaintea Sultanelui, au avutu onóra de-a i inmaná insemnele Stelei Romaniei, precum si scrisóra autografa a A. S. R.

Cu acésta ocaziune, d. Brateanu a pronunsiat urmatoriulu discursu:

Sire,

Fia-mi permis a inmaná respectuosu M. V. I., din partea I. S. R. Principele Carolu I. augustulu meu Suveranu, scrisóra de fóia si Marea Cruce a a Ordinului Seu Stéu'a Romaniei.

Este o deosebita onóre pentru mine de a fi fostu insarcinatu a presentá M. V. I. acésta dovada publica a inaltei stime si a inalterabilei amicite a Principelui meu pentru Maiestatea Vóstra.

Missiunea de unu caracteru atátu de inaltu, ce am onóra se o indeplinescu in momentul de facia pe langa M. V. I., me face in acelasiu timpu fórté fericitu, Sire, cà-ci ea este consacraréa dorintieloru mele celoru mai ferbinti si a tutuloru silintieloru mele. Ea este asemenea inceputulu unei ere noue, care va fi roditóre in mari rezultate. Relatiunile amicale ce esista dejá intre Turci'a si Romani'a, ale carora interese sunt din fericire identice, voru deveni, multiamita intieptiunei si simtiminteloru inalte ale suveraniloru, din ce in ce mai intime, si voru contribui poternicu a mari bogati'a si poterea celoru doue tieri.

Cátu despre mine, Sire, n'am de catu devotamentulu meu, pe care ilu punu intregu la serviciulu mariloru interese comune ale celoru doue State, pentru a bine meritá increderea Suveranului meu, pe care am onóra de a o posedá, si inalt'a bunavointia, cu care Maiestatea Vóstra me onorésa, si pe care speru cà va bine-voi a mi-o pastrá.

Cerésca providentia se acorde M. V. I., Sire, o lunga domnia de prosperitate si de gloria.

M. S. I. Sultanulu a respunsu la acestu discursu in nisce termeni nu se mai póte mai magulitori si simpatici pentru principele Carolu si pentru reprezentantele lui.

Savas pasia purtá marele cordonu alu Osmaniei, pe care M. S. I. bine-voise a ilu confere inaintea audientiei.

Ministrulu Romaniei, dupa ce a luat concediu dela M. S., s'a intorsu la Legatiune, insotitu de Ibrahim Bey. („Romanulu“.)

Sciri diverse.

Joanu Hagi Ciurcu,

comerciantu si fostu curatoru la biseric'a St. Nicolae, a trecut din viati'a pamentésca la cea cerésca, dupa o scurta suferintia si dupa inpartasirea cu St. Taine, Marti in 5 Februaru st. v. la 9 óre p. m. in etate de 76 ani.

Cu profunda dorere aducu acésta la cunoscentia jalnic'a sojie Carolin'a nasc. George Carkaleki, fiic'a sa Elen'a maritata Stefanu Nicolau, fii Nicolae, Joanu si George, ginere, nepoti si nepóte.

Remasiile pamentesci ale repaosatulu s'au inmormmentatu Vineri in 8 Februaru st. v. la 3 óre p. m. din strad'a Tirgulu Cailoru Nr. 43 in cimitirulu bisericeii St. Nicolae din Scheiu.

Brasiovu, in 5 Februaru st. v. 1880.

Fia-i tierin'a usióra si memori'a neuitata!

(Necrologu.) In 16 Februaru a. c. au muritu in Marburgu (Stiri'a) d. locotenentu superioru din regimentulu Nr. 7 de husari Ottocar Siendru cu uniculu fiu alu veteranulu capitanu in pensiu d. Mateiu Siendru cu din Ohab'a langa Fagarasiu. Fia-i tierin'a usióra si memori'a neuitata!

(Invitare.) Onorata inteligentia romana din comitatulu Turd'a Ariésiu! Pe bas'a unei decisiuni a comisiunei de 7 membri esmisse din partea comitetulu centralu alesu pentru primirea Adunarei generale a Asociatiunei Transilvane, subscrisulu are onóra a invitá intrég'a inteligentia romana din despartimentulu Asociatiunei Transilvane alu Turdei, la una adunare generala pe 4 Martiu a. c. ante-amédie in Turd'a.

Acésta adunare va avea a debate mai multe propuneri facute prin comisiunea esmissa si referitóre atátu la despartimentu, catu si la primirea adunarei generale a Asociatiunei Transilvane.

Totu un'a data se aduce la cunoscentia, cà s'a facutu dispositiunile necesarie, cà sér'a in 4 Martiu se fia un'a convenire sociala inpreunata cu dantiu, — la care onorat'a inteligentia romana este invitata a lua parte dinpreuna cu prea stimatele familii.

Turd'a, in 10 Februaru 1880.

Anania Moldoveanu,
vice-presiedintele comitetulu.

— (List'a Nr. 7) a contribuiriloru incurse la comitetulu subsemnatu, in folosulu inundatiloru.*)

Transportulu totalulu din list'a Nr. 6 publicata in Nr. 11 a. c. alu „Observatoriulu“. fl. 1496.89

G. Cretiescu din Bucuresci . . . fl. 9.60

Prin D. parochu Beniaminu Pap din Uiór'a dela urmatorii: J. Popa 1 fl., V. Pervu 20 cr., Sofronu Padureanu 50 cr., B. Onuti 50 cr., E. Popa 50 cr., N. Davidu sen. 80 cr., N. Popa 1. Jacobu 20 cr., V. N. Popa 20 cr., J. M. Hoparteanu 30 cr., A. Popa 1. Lica 20 cr., Casianu Codrea 50 cr., vid. M. Popa 30 cr., A. Dameanu 10 cr., fratii Istrate si Joanu Dameanu 10 cr., S. Rosca 50 cr., G. Moraru jun. 60 cr., J. Marele 20 cr., J. Marianu 30 cr., vid. M. Ariésanu 25 cr., J. Ariésanu lui G. 25 cr., Preotulu 1 fl.; in totalu . . . fl. 9.50

Prin D. M. Pop Grideanu, dela Domni A. Stoica 5 fl., N. Moldovanu 3 fl., D. Fagarasi 1 fl., A. V. Velicanu 2 fl., S. Caluti 2 fl., V. Hossu 2 fl., M. P. Grideanu 2 fl., in totalu . . . fl. 17.—

J. V. Russu protopopu in Sibiu . . . fl. 3.—

Totalulu cu diu'a de astadi . fl. 1535.99

Sibiu, 24 Februaru 1880.

Comitetulu centralu pentru ajutorarea inundatiloru.

— (Date statistice asupra poporatiunei din Bosni'a si Hertiegovin'a.) Gubernulu tierii din Seraievo au transmisu mai dilele trecute ministeriulu comunu din Vien'a, rezultatulu recensementulu facutu in 15 Juniu 1879 in Bosni'a si Hertiegovin'a.

Cifr'a totala a poporatiunei din cele doue provincii se urca la 1,142.147 persóne dintre care 599.026 barbati si 543.121 femei. Intre recensementulu facutu de cátra autoritatele austriace si intre acela alu celoru turcesci s'au constatat o diferentia in plus de 90.662 suflete, ceea ce probédia neglígenti'a cu care s'au facutu recensementulu din partea autoritatiloru turcesci.

Districtulu celu mai inoporatu este acela alu Banjalucei, care numera 85.753 locuitori, acestuia urmédia apoi districtulu Jaice cu 46.473 locuitori.

Dupa confessiune intrég'a poporatiune se inparte in 442.500 mohamedani, 487.022 crestini gr. orientali, 208.950 crestini romano-catholici, 3426 israeliti si 249 persóne care apartienu altoru confessiuni religióse. Dupa starea lor sunt 627.414 neinsurati, 446.138 insurati si 68.595 persóne veduvite. 1082 sunt preoti, 678 functionari, 257 invetiatori, 94 persóne sanitare, 94.393 posessori de mosii, case si capitalisti, 83.402 razesi, 10.876 fabricantí, lucratori de di si servitori.

Numerulu orasieloru in Bosni'a si Hertiegovin'a este de 37 la care se mai adaoga inca 3 suburbii, 34 terguri si 4894 sate. Numerulu totalu alu caseloru este de 187.510 cu 196.188 locuinte. Intre orasie cele mai inpoporate sunt: Seraievo cu 21.377 dintre cari 14.848 mohamedani; Mostar cu 10.848 dintre cari 6421 mahomedani; Banjaluc'a cu 9560 dintre cari 6474 mahomedani; Bielin'a cu 6090 dintre cari 4560 mahomedani; Travnik cu 5887 dintre cari 3482 mahomedani; Livno cu 4597 dintre cari 2394 mahomedani etc. Precum se póte vedea, in tóte orasiile elementulu mahomedanu se afla in numeru precumpanitoriu.

Bilantiulu „Societati de pastrare si inprumutu din Resinari“

cu 31 Decembre 1879.

Active.

1. Numeraru de cassa	fl. 88.02
2. In cambii	fl. 11048.86
3. In obligatiuni	fl. 2501.—
	fl. 13637.88

Passive.

1. Actiile (cuotele) membriloru	fl. 1699.42
2. Depuneri spre fructificare	fl. 9003.27
3. Fondulu de reserva	fl. 2294.37
4. Profitu curatu	fl. 640.82
	fl. 13637.88

Resinari, in 31 Decembre 1879.

Vasilie Drocú,
directoru.

Nicolau Ciucianu, Petru Albu,
actuariu. cassieru.

Bilantiulu presente l'amu esaminatu si confruntandulu cu cartile societati, l'amu adatu in deplina consonantia si acelea in regula.

Resinari, in 8 Februaru 1880.

Comitetulu de revisiune:

M. Vidriginu. Oprea Brotea. Alemanu Drocú.

*) Cuitarile sumeloru tramise la acestu comitetu voru urmá prin publicare in diarele de aici „Observatoriulu“ si „Telegrafulu romanu“. La cerere inse, sumele se voru cuitá si separatu.

Preturile cerealeloru

si altoru obiecte de traiu au fostu la

10 Februaru in Sibiu:

Grán, dupa calitate	1 hectolitru fl. 8.60 - 9.60
Grán, amestecat	1 „ „ 7.10 - 8.10
Secara	1 „ „ 5.60 - 6.—
Papsioiu	1 „ „ 4.90 - 5.30
Ordiu	1 „ „ 4.20 - 4.60
Ovesu	1 „ „ 2.90 - 3.30
Cartofi	1 „ „ 1.60 - 2.—
Mazare	1 „ „ 6.— - 7.—
Linte	1 „ „ 11.— - 12.—
Fasole	1 „ „ 6.— - 7.—
Lardu (slanina)	50 Kilogram. „ 28.— - 30.—
Untura (unsóre topita)	50 „ „ 28.— - 28.50
Carne de vita	1 „ „ 42.— - 46
Oua 10 de	„ „ —30

• Cura pentru érna. •

Wilhelm's
THE'A CURATITÓRE DE SANGE
antiartritica si antireumatica

a lui (1) 4 25

Franciscu Wilhelm,

far nacistu in Neunkirchen (Austria de jos),

a fostu folosita in fórté multe casuri cu rezultatele cele mai bune, ceea ce se probédia prin mii de scrisori de recunoscentia, in contra sioldinei, a reumatismului, a raneloru deschise, in contra reletoru invecchite si permanente, a raneloru care puróiza neincetatu, ale bubeloru pe piele, remase din morburi secsuale, bubeloru de pe corpu si din fatia, peteloru, bubeloru siphilitice, infatáneloru de ficatu si splina, dureriloru hemoroidale, gabinare, suferintieloru intonsive a nerviloru, a muschiloru si a dureriloru la incheiaturi, greutatiloru de stomacu si de venturi, incuieriloru, ale udului, polutiuniloru, impotencie la barbati si pótele alba la femei, morburiloru scrofulóse, infatari ale ghinduleloru si in contra altoru suferintie. Atestatele la cerere se tramitu gratis.

Pacheta inpartite in 8 dose se afla cu pretin de 1 fl., pentru timbru si pachetare se socotescu 10 cr. Pentru de a se apará de falsificata, se se caute emoscutele marce brevetate si legalisate in mai multe state.

Se afla de vendiare in Sibiu la d-nii Fried. Thallmayer si I. B. Misselbacher.

• Cura pentru primavara. •

Neoplant'a.

1875.

Medalie de argintu.

Seghedinu.

1876.

Medalie pentru meritu.

CLOPOTE DE TOTA MARIMEA

pe langa ficsarea prealabila a suneteloru loru.

Cu deosebire recomanda clopotele gaurite, inventate de densulu, alu caroru sunetu este mai josu decâtu alu celoru de constructiunea vechia si care, fiindu de 100 puncti, sunt asemenea celoru de 140 puncti de constructiunea vechie.

Se afla totudeauna in depositu clopote, dela marimea cea mai mica pana la 50 chilogr., precum si de proasce portative si de mana.

Se recomanda pentru comande catu de multe

Antonie Novotny

in Timisióra.

(4) 3—12

Publicare de licitatiune.

In 7 Martiu a. c. st. n. la 11 óre antemeridiane se va tienea in cancelari'a subscrisului Comitetu (strad'a urediului Nr. 6) licitatiune minuendo pentru edificarea unei scole elementarie cu 4 clase la Hatiegu, Comitatulu Hunedórei.

Acésta se aduce la cunoscentia publica cu adausulu, cà fiacare licitante e obligatu a depune 5% ale sumei de esclamaré de 11.549 fl. 83 cr. val. austr.

Oferte in scrisu provediute cu vadiu, se primescu pana la inceperea licitatiunei.

Planulu, preliminarulu si conditiunile de cladire se potu vedea in totu timpulu in susu numit'a cancelaria. (5) 2—2

Sibiu, in 20 Februaru 1880.

Comitetulu administrativu de fondulu scolare alu fostiloru granitieri din regimentulu romanu I.

Editoru si redactoru responsabilu: G. Baritiu.

Tipariulu lui W. Krafft.